

Śledztwo ws. tajnych lotów CIA nad Grenlandią

12 listopada 2011

„Dania musi przeprowadzić niezależne, pełne i skuteczne śledztwo w sprawie wykorzystania jej terytorium do przeprowadzenia lotów w ramach amerykańskiego programu bezprawnych transferów i tajnych więzień, a nie poprzestać na przeglądzie wcześniej już dostępnych dokumentów” – uważa Amnesty International.

Minister Spraw Zagranicznych Dani ogłosił w ubiegłym tygodniu, że niezależny przegląd lotów przeprowadzonych przez CIA w ramach programu bezprawnych transferów i tajnych więzień po 2001 roku, zostanie przeprowadzony przez Duński Instytut Studiów Międzynarodowych (DIIS). Śledztwo będzie ograniczone do lotów obejmujących Grenlandię, a nie całe terytorium Danii.

DIIS będzie mogło zapoznać się tylko z dokumentami pochodzącymi z wcześniejszego śledztwa przeprowadzonego w Danii w 2008 roku, a śledczy nie będą mieli możliwości powoływania świadków, ani domagania się nowych informacji.

„Ograniczanie tego śledztwa tylko do Grenlandii i przeglądu dokumentacji ze starego dochodzenia nie jest wystarczające” – powiedziała Julia Hall, ekspertka Amnesty International ds. wojny z terroryzmem i praw człowieka. „W 2008 roku zostały ujawnione zupełnie nowe informacje na temat programu bezprawnych transferów i tajnych więzień w Europie, w takich miejscach jak Polska, Litwa i Finlandia. Nowe śledztwo powinno być czymś więcej niż listą punktów do odhaczenia. Powinno mieć możliwość zbadania całego terytorium Danii i otrzymać dostęp do informacji, które jeszcze nie znalazły się w domenie publicznej.”

Śledztwo DIIS ma na celu zbadanie doniesień Wikileaks wskazujących na zмовę pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Danią,

dążącą do zapewnienia, że duńskie śledztwo z 2008 roku w sprawie bezprawnych transferów, nie ujawni prawdy na temat prawdopodobnego zaangażowania Danii w cały program.

Partie znajdujące się w opozycji od 2006 do września 2011 roku, a teraz tworzące koalicję rządową – Partia Socjaldemokratyczna, Partia Socjalistyczno-Ludowa i Partia Liberalno-Socjaldemokratyczna – konsekwentnie domagały się niezależnego śledztwa w sprawie roli, jaką Dania odegrała w programie bezprawnych transferów i tajnych więzień CIA.

Raporty Rady Europy, Parlamentu Europejskiego i organizacji pozarządowych wskazują na to, że Grenlandia odegrała kluczową rolę w programie bezprawnych transferów, a inne informacje wskazują na to, że samoloty mogły lądować w Kopenhadze i prawdopodobnie również w innych miejscach w Danii.

Gdy nowy rząd przejął władzę w październiku 2011 roku, odmówił wszczęcia niezależnego, bezstronnego, dokładnego i skutecznego śledztwa w sprawie doniesień na temat zaangażowania Danii w program bezprawnych transferów i tajnych więzień.

Informacja z 2 października o rozpoczęciu dochodzenia przez DIIS wskazuje na zmianę stanowiska, ale nie przyczyni się do procesu zgodnego z prawami człowieka.

Minister Spraw Zagranicznych Danii, Villu Soevndal, argumentował, że pełniejsze śledztwo byłoby zbyt kosztowne.

„To niepokojące, że rząd Danii podejmuje półśrodki, podczas gdy ma możliwość i zasoby do przeprowadzenia pełnego i efektywnego śledztwa w sprawie każdego wątku na temat jego prawdopodobnej roli w operacjach CIA” – powiedziała Julia Hall. „Odmawiając środków potrzebnych do poszukiwania nowych informacji, rząd związał śledczym ręce. Postępując w ten sposób, władze będą nadal utrzymywać informacje w tajemnicy. Jeśli nie ma nic do ukrycia, to śledztwo musi mieć pazur, aby ostatecznie ujawnić prawdę na temat roli Danii w programie bezprawnych transferów i tajnych więzień. Bez pełnego

dochodzenia, środki bezpieczeństwa potrzebne do zapewnienia, że taka sytuacja nigdy już się nie powtórzy, nie zostaną wdrożone.”

„To czego potrzebuje rząd, to woła polityczna do ponownej zmiany pozycji i ogłoszenia prawdziwego śledztwa. To jest jego prawny obowiązek i musi ujawnić prawdę swoim obywatelom i ofiarom, które doświadczyły okropnych nadużyć.”

W styczniu 2012 roku Dania przejmie prezydencję w Unii Europejskiej. Amnesty International nadal będzie wzywać rząd Danii oraz inne kraje z Unii Europejskiej do przeprowadzenia pełnego i efektywnego śledztwa w sprawie roli, jaką odegrały w prowadzonej przez CIA „wojnie z terroryzmem”.

Źródło: [Amnesty International Polska](#)